

ATSARGUMO REKOMENDACIJOS

Labai svarbu apsaugoti ne tik nuo invazinių šliužų įvežimo, bet ir jų platinimo.

- Jeigu jūs teritorijoje yra šliužų, neperstatinėkite vazonų su žemėmis į kitas vietas.
- Nepirkite augalų, komposto, daržovių iš prekyviečių, kur yra šliužų.
- Pirkdami ar parduodami augalus, atidžiai apžiūrėkite ar žemėje ir ant augalo nėra šliužų ir jų kiaušinių.
- Prieš išvažiuodami iš vietos, kur yra šliužų, apžiūrėkite išvežamus daiktus, maišelius, automobilio apačią – ar jie neaplipę šliužais.
- Parsivežtų augalų iš karto nestatykite sode, darže, gėlynuose, o „izoliuokite“ atskiroje šiltoje, drėgnoje patalpoje, ir atidžiai stebėkite bent parą, ar nepasirodys šliužų ar jų kiaušinių.
- Rastus šliužus ir šliužų kiaušinius sunaikinkite.

BAUDOS UŽ INVAZINIŲ ŠLIUŽŲ NENAIKINIMĄ

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 304² straipsnis:
„Invazinių rūšių neteisėtas naudojimas ir valdymo priemonių nevykdymas“

- Invazinių rūšių naikinimo, izoliavimo ar gausos reguliavimo priemonių nevykdymas užtraukia baudą asmenims nuo 30 iki 100 eurų.
- Invazinių rūšių laikymas, auginimas, veisimas, dauginimas, mainymas, įvežimas į Lietuvos Respubliką, išvežimas iš Lietuvos Respublikos, vežimas per Lietuvos Respublikos teritoriją ar kitoks naudojimas pažeidžiant nustatytą tvarką ir užtraukia baudą asmenims nuo 200 iki 400 eurų.
- Invazinių rūšių tiekimas rinkai, tyčinis paleidimas į aplinką ar tyčinė introdukcija pažeidžiant nustatytą tvarką užtraukia baudą asmenims nuo 300 iki 500 eurų.

Kur kreiptis dėl išsamesnės informacijos?

[vietos seniūniją ar] Savivaldybės administracijos Aplinkos skyrių tel. (837) 30 55 66.

Išleista Kauno rajono savivaldybės lėšomis pagal Kauno rajono suaugusiųjų aplinkosauginio švietimo programą.

Parengta pagal dr. G. Skujienės ir dokt. M. Adomaičio (VU, Gyvybės mokslų centras, Biomokslų institutas) pateiktą informaciją.

©VšĮ Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras

E C A T

INVAZINIŲ ŠLIUŽŲ PLITIMAS IR JŲ NAIKINIMAS

www.krs.lt

Kauno rajono savivaldybės teritorijoje, kaip ir visoje Lietuvoje, invaziniai šliužai (*Arion lusitanicus*) yra sparčiai plintantis reiškinys. Invaziniai šliužai prisideda prie biologinės įvairovės mažėjimo. Todėl nuo 2015 m. kiekvienoje ES šalyje siekiama kontroliuoti invazinių rūšių plitimą, o jas aptikus – skubiai naikinti. Invazinės rūšys ypatingos tuo, kad naujoje vietoje lengvai prisitaiko ir dauginasi, o jas išnaikinti yra labai sunkus, daug pastangų ir lėšų reikalaujantis darbas.

KAIP ATPAŽINTI INVAZINIUS ŠLIUŽUS?

Suaugęs invazinis šliužas arba luzitaninis arionas yra gana didelis, jo ilgis gali siekti 7–15 cm. Dažniausiai jis būna oranžinės arba rusvos spalvos. Jaunikliai turi ryškias, tamsias juostas kūno šonuose ir lyros formos piešinį priekinėje nugaros dalyje. Akių čiropikliai visada juodi. Luzitaninių arionų jaunikliai paprastai aptinkami tik pavasarį – balandį ir gegužę, o suaugę šliužai – nuo pavasario iki spalio mėn. Kiaušinių dėtys gali būti iki 200 kiaušinių, o vienas kiaušinis yra iki 5 mm skersmens, balzganos spalvos.

INVAZINIŲ ŠLIUŽŲ PAPLITIMAS

Invaziniai šliužai nepakenčia tiesioginių saulės spindulių ir sausros, todėl slepiasi pavėsiuose, drėgnuose sodų ir daržų pakraščiuose.

Šiose vietose taip pat galima aptikti ir invazinių šliužų kiaušinių:

- augalų atliekų ir kitokios organikos krūvose: po nušienauta drėgna žole ar šienų, piktžolių, pūvančių obuolių, organinio maisto likučių ir pan.;
- po indais naminių gyvūnų ėdalui, lesalams ir vandeniui (lietingomis dienomis matysite ir indų viduje);
- po augalų vazonais, dėžutėmis ir lauko dekoracijomis;
- po įvairiais daiktais pavėsingose vietose: po lentomis, pavienėmis malkomis, šiferio lakštais, statybinėmis atliekomis;
- aukštos žolės sąžalynuose (pvz., garšvose) ir po augalais dideliais lapais (pvz.: po rabarbarais, krienais, varnalėšomis ir pan.).

Mokslininkai rekomenduoja šalinti visas pastebėtas šliužų „slėptuves“. O tas slėptuves, kurių negalite sutvarkyti ar pašalinti, naudokite kaip specialias vietas šliužų gaudymui ir naikinimui. Tvarka turi būti stebima ir palaikoma nuo kovo iki lapkričio mėn.

INVAZINIŲ ŠLIUŽŲ GAUSĖJIMUI NEPALANKŪS VEIKSNIAI

Naminiai paukščiai. Šliužus noriai lesa naminės antys, o ypač Indijos bėgikės – jos surenka ir mažus, ir didelius šliužus. Vištos ir augantys viščiukai irgi noriai lesa šliužus, tačiau renkasi pagal dydį – pernelyg didelių nelesa.

Vejos pjovimas. Žolės pjovimas reikalingas tam, kad būtų pašalinamos invazinių šliužų slėptuvės ir sumažėtų jų mitybinė bazė. Pjauti žolę rekomenduojama kiekvieną mėnesį, jos aukštis turėtų būti ne didesnis kaip 12 cm. Nupjauti augalai turėtų būti sugrėbiami ir išgabenami utilizuoti arba kompostuoti uždaroje talpose. Tinkamiausias laikas pjauti žolę yra maždaug antrasis birželio dešimtadienis, bet ne vėliau kaip iki liepos 10 d.

Svarbu paminėti, kad natūralūs šliužų priešai (ežiai, kurmiai, rupūžės, laukiniai paukščiai, plėšrūs vabalai, kirmėlės) neapsaugo nuo šliužų invazijos Lietuvoje.

INVAZINIŲ ŠLIUŽŲ NAIKINIMO BŪDAI

Invazinių šliužų rinkimas. Šį metodą geriausiai taikyti vasaros pabaigoje, kai renkami ne tik šliužai, bet ir jų kiaušiniai, kurie mechanškai traiškomi. Šliužų rinkimas ir naikinimas rekomenduojamas drėgnomis ir lietingomis dienomis, bet kuriuo dienos metu. Saulėtomis dienomis šliužai – renkami ryte, kol iškritusi rasa. Kuo mažesnius šliužus pastebėsite ir sunaikinsite, tuo kova su šliužais bus veiksmingesnė. Tačiau veiksmingusia yra sunaikinti kiaušinių dėtis.

Šienavimas. Žolę šienauti kiekvieną mėnesį, kad jos aukštis nebūtų didesnis nei 12 cm. Taip sumažėja šliužų mitybinė bazė ir naikinama jų slėptuvė.

Naikinimas druska. Šiam metodui tinka tiek maistinė, tiek techninė druska. Dėl druskos poveikio šliužai netenka skysčių ir miršta.

Cheminės priemonės. Nutirpus sniegui, iki rugpjūčio mėn. sodininkai gali naudoti Ferramol (1 %, 2,5–5 g/m²). Profesionaliam naudojimui tinka Ironmax Pro (2,4 %, 5–7 kg/ha): 5 kg norma naudojama, kai yra mažas išplitimas – 4–5 šliužai 1 m², 6 kg norma naudojama, kai yra vidutinis išplitimas – 6–23 šliužai 1 m², 7 kg norma naudojama, kai yra didelis išplitimas – 24 ir daugiau šliužų 1 m². Sluxx (3 %, 5–7 kg/ha).

Gaudyklės. Ši priemonė bus veiksminga, jeigu vienu metu visoje teritorijoje išdėliosite gaudykles su jauku. Tuomet pagausite didelius kiekius šliužų vienu metu ir negaišite laiko juos rinkdami. Rekomenduojama gaudykles naudoti nuo balandžio pabaigos iki rugsėjo vidurio, mažiausiai kas savaitę tikrinant ir sunaikinant rastus šliužus. Jaukui tinka rūgstantis alus, cukraus ir mielių tirpalas. Skystis ne tik privilioja šliužus, jie jame ir nuskęsta. Sausas masalas, toks kaip maisto likučiai, rūgstančios bulvės, vištų lesalas, kačių ėdalas šliužus traukia kaip maistas. Jauku gali būti ir žuvę šliužai.

Svarbu paminėti, kad nei viena priemonė nepasižymi 100 proc. efektyvumu, todėl tik nuolatinis visų pasirinktų priemonių taikymas, visų sklypų savininkų kooperavimasis, visų šliužų generacijų naikinimas bus veiksmingesnis stabdant šliužų plitimą.